

Ikt.sz.: ISB/50-1/2012/NY.

NY/1-/2012. sz. ülés
NY/2-2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Ifjúsági, szociális, családügyi és lakhatási bizottsága**
Nyugdíj- és idősügyi albizottságának
2012. június 20-án, szerdán 11 óra 3 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 567. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	3
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	4
Ismertetés a magánnyugdíjpénztárak és tagok helyzetéről	4
<i>Banai Péter tájékoztatója</i>	5
<i>Hozzászólások</i>	8
Tájékoztató a nyugdíjreformról	13
<i>Asztalosné Zupcsán Erika tájékoztatója</i>	14
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	17

Napirendi javaslat

1. Ismertetés a magánnyugdíjpénztárak és tagok helyzetéről
2. Tájékoztató a nyugdíjreformról
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Prof. Iván László** (Fidesz), az albizottság elnöke
Sneider Tamás (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott:

Hirt Ferenc (Fidesz) prof. Iván Lászlónak (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Banai Péter helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium)
Asztalosné Zupcsán Erika helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások
Minisztériuma)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 3 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

PROF. IVÁN LÁSZLÓ (Fidesz), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Kedves Meghívottak! Azért állok fel, mert a léghuzat jobban ér. A zakót természetesen nemcsak mi, hanem a jelenlévő meghívottak is nyugodtan levehetik. A protokollt nem sértik. Tisztelettel köszöntök mindenkit. A mai napnak két jelentős programja lesz, ezt a meghívóban rögzítettük.

Ismertetés a magánnyugdíjpénztárak és tagok helyzetéről

Ismertetés a magánnyugdíj-pénztárak és a tagok helyzetéről és a második tájékoztató a nyugdíjreformról, és a harmadik az egyebek, ahol fel lehet vetni javaslatokat, gondolatokat.

Ha megengedik, leülök. Szeretettel köszöntöm a pár perccel később érkezetteket, de ugyanolyan szeretettel köszöntöm a megjelenteket még egyszer.

Azt hiszem, hogy az első lépésben szeretném megkérdezni, hogy kik fogadják el a napirendi javaslatot. Az albizottságunk határozatképes. Kérem, aki elfogadja, szavazzon. (Szavazás.) Egyhangú. Köszönöm szépen.

Szeretnék egy pár perces rövid ismertetést, bevezetést arra vonatkozóan, hogy a mai összefoglalásunknak alapvetően mi volt az indoka és mi a célja. A magánnyugdíj-pénztárak és tagok helyzetével kapcsolatosan nagyon sok és sokrétű és lépcsőzetesen kialakított végleges állásfoglalás mellett rengeteg ellentmondás volt. Nagyon jól tudjuk, voltak olyan hangok, amiket nem is minősíték, hogy a magánnyugdíj-pénztárak megszüntetése a magánnyugdíj-pénztárak vagyonának, idézőjelben, hiszen nem vagyonról volt szó, az állami elsajátítása valamiféle jogtalan elsajátítás volt.

De azt is nagyon jól tudjuk, hogy hatalmas problémát jelentett az, hogy a kezdetén a magánnyugdíj-pénztárak megalapításánál kényszerítették, tehát kötelező jelleggel kellett belépni a magánnyugdíj-pénztárakba a fiataloknak.

Aztán ez oldódott valamelyest és a magánnyugdíj-pénztárak tagjai közé léphettek mások is, de közben akkora létszámmal és akkora befizetett összeggel rendelkezett a magánnyugdíj-pénztáraknak a kasszája, ami bizony azon kívül, hogy egy hatalmas és kvázi, alig ellenőrizhető módon a pénztárakon keresztül nem lehetett követni, hová került, de az biztos, hogy az államháztartásnak, a gazdaságnak mindenképpen egy sajátos kihívást jelentett, és a központi nyugdíjpénztárnak és a nyugdíjkasszának a rovására menő felhalmozás történt.

Azt is nagyon jól tudtuk követni, de nem tudtuk igazán a pontos adatokat, mert ehhez arra lett volna szükség, hogy korrekt és megfelelő nyilvántartásban tudtuk volna követni. Ezen túlmenően azonban az tény, hogy a pénztárak, akik ebben részt vettek, a magánnyugdíj-pénztári felhalmozásban, azoknak a pénztáraknak az élére olyan emberek kerültek, akiknek úgy tűnik, hogy valamiféle egyéb elképzelésük és egyéb érdekük fűződött ahhoz, hogy a befolyt összegekkel hogyan gazdálkodjanak. Azt is lehetett tudni, hosszú időn keresztül ez kiderült, és most azért már megfelelő hivatalos vizsgálatok bizonyították is, hogy a kezelési költségek olyan magasak voltak, hogy az európai átlaghoz viszonyítottan majdnem duplája, sőt túl is lépte olykor a dupláját a kezelési költség, amit felhasználtak.

Ezekkel kapcsolatosan számos egyéb kérdés felmerült, az állam által biztosított visszaléptetésnek a lehetőségével és utána a pénztártagoknak a biztonságos hozzájuk kapcsolódó befizetési összegük szempontjából optimális megoldások születtek. Ezeknek az optimális megoldásoknak nagyrészt, akik visszaléptek a magánnyugdíj-pénztárból az állami nyugdíjpénztárba, társadalombiztosítási nyugdíjkasszába fizetett összegekkel együtt lényegében maradt egy része, közel százezer olyan ember, tag, akik nem léptek vissza, és az a gesztus is megtörtént, és az nagyon előrelátó és komoly, majdnem azt mondom, hogy

humánus megoldás, végül is ők nem kerültek semmibe, hanem, akik ezt komolyan gondolták, és nem léptek vissza, azok számára is biztosította az állami nyugdíj elérhetőségét a kormányzat, és nyilvánvaló, hogy a jövőt illetően pedig voltak és vannak olyanok, akik át fognak lépni egyéb biztosítási intézményekbe. De ez már az úgynevezett nem magánnyugdíj-pénztári, nem is az állami nyugdíjbiztosítást jelenti, hanem egyéb önkéntes nyugdíjbiztosítási pénztárakat jelenthet.

Az indok tehát nyilvánvaló, hogy a magánnyugdíj-pénztári tagok helyzetéről kért felvilágosításunknak az egyik alapja az, hogy áll jelenleg, számos vizsgálat, rendelkezés történt, de hogy áll jelenleg a magánnyugdíj-pénztárakban maradtak, a magánnyugdíj-pénztárakból átlépők és ezeknek a nem vagyongazdálkodási, hanem pénzügyi kezelése, és mi az, amit tulajdonképpen nekünk tanulságként is, bár volt nagyvizsgálat is az ÁSZ részéről, jelenleg hogy fogalmazhatunk meg, mi a helyzet a magánnyugdíj-pénztárak és tagok helyzetével.

Bevezetésképpen én talán néhány mondatot említenék, ami azért mindannyiunkat kísér, jómagam elég régóta foglalkozom ezzel, de mégis csak tudomásul kell venni, ami például a fehér könyvben, az Európai Bizottság részéről 2012. február 16-án megszületett fehér könyvben rögzített állásfoglalások összefoglalója a nyugdíjreformmal összefüggésben. Azért az a néhány pont említést érdemel, a nyugdíjkorhatár összekötése a várható élettartam növekedésével, a kordedvezményes nyugdíjrendszerekhez való hozzáférés, és a munkaerőpiacról való más korai kilépés lehetőségének a korlátozása, a munkában eltöltött idő meghosszabbítása, az egész életen át tartó tanuláshoz a könnyebb hozzáférés, a munkahelyeknek a még sokfélebb munkaerőigényeihez való igazítása, az idősebb munkavállalók számára foglalkoztatási lehetőségek biztosítása, valamint az aktív és egészséges öregkor támogatása révén.

Volt a d) pont, a nők és férfiak nyugdíjkorhatárának egyenlővé tétele, valamint a nyugdíjjövedelmek fokozása érdekében a kiegészítő nyugdíj-megtakarítások támogatása. Ezzel a bevezető gondolattal szeretném felkérni és köszönteneni Banai Péter helyettes államtitkár urat, az NGM részéről, hogy az első napirendi ponttal kapcsolatosan állásfoglalásukat ismertetni szíveskedjék.

Banai Péter tájékoztatója

BANAI PÉTER helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Én több ponton csatlakoznék professzor úr felvezető szavaihoz. Mielőtt a magánnyugdíj-pénztári szektor jelenlegi helyzetéről mondanék néhány szót. Engedjék meg, hogy a szektor jelenlegi helyzetének megértése érdekében vagy a helyzet tisztább látása érdekében néhány szót szóljak a magánnyugdíj-pénztári rendszer létrejöttéről és az elmúlt években a szektort érintő változásokról. 1998. január 1-jétől azzal a szándékkal került bevezetésre a kötelező magánnyugdíj-pénztári rendszer, hogy a foglalkoztatási és demográfiai problémák alapján hosszú távon megteremtse a nyugdíjrendszer fenntartható finanszírozását. Alacsony foglalkoztatás és öregedő társadalom mellett ez a modell látszódt az akkori döntéshozók szerint megfelelő modellnek arra, hogy az említett öregedő társadalom, alacsony foglalkoztatás mellett is finanszírozni lehessen a nyugdíjakat.

A '98-as rendszer, tehát először egy két-, majd egy hárompilléres rendszert hozott létre, amely, hozzáteszem, jellemzően a magyarországi helyzettel azonos szituációban lévő országokban került alkalmazásra, tehát az Unió régi tagállamaiban tipikusan nem alkalmazták ezt a rendszert, függetlenül attól, hogy milyen demográfiai folyamatokat láttunk. Ez a rendszer a működése során egyre több bevételkiesést jelentett az államháztartás részére. Ez a GDP 1,3 százalékát érte el 2008-9-es évek folyamára, és amellett, hogy az államháztartás

részére egy bevételekiesést jelentett, azok a problémái, amelyeket a magánnyugdíj-pénztári rendszer magában hordozott, csak bizony a válság idején csúcsosodtak ki.

A válság idején 2008 után, amikor a pénztártagok szembesültek azzal, hogy nemhogy növekszik a magánnyugdíj-pénztárakba utalt forrás, hanem jelentős, 10-20-30 százalékos veszteségeket voltak kénytelenek elkönyvelni. A '98 és 2008 közötti időszak után, tehát igazából 2008 tájékán látszódott az, hogy egyrészt az állam oldaláról a minden uniós tagállamot, vagy mondhatom, a világgazdaságban minden országot érzékenyebben érintő adósságválság miatt megnőtt az államháztartás finanszírozásának, az államadósság finanszírozásának a kérdése, tehát az államokon volt egy egyértelmű nyomás annak érdekében, hogy stabilizálják az államháztartási gazdálkodásukat, ez nyilván abba az irányba tolt minden államot, hogy tekintse át bevételi-kiadási struktúráját, és például a kötelező magánnyugdíj-pénztári rendszereken változtatásokat hajtson végre, ezt sok ország megtette. Ez az egyik nyomás, az államokon lévő nyomás mellett a pénztártagok, az egyének szembesültek azzal, hogy bizony a magánnyugdíj-pénztári megtakarítások nemhogy gyarapodnának, hanem jelentős veszteségeket is lehet realizálni.

A harmadik pont, amely az első két tényező mellett 2008-9 tájékán szembetűnt, az a magánnyugdíj-pénztáraknak a gazdálkodása. Professzor úr utalt arra, hogy bizony a magyarországi tapasztalatok nem a legkedvezőbbek voltak, egy, azt gondolom, objektív kiadvány, az OECD 2009-es tanulmánya, amely a magánnyugdíj-pénztári rendszert vizsgálta, a magyar rendszert sajnos kifejezetten negatív, rossz példaként említette, mint egy olyan rendszert, amely igen magas költségszinttel működik.

Ez a három tényező eredményezte azt, hogy a '98-as magánnyugdíj-pénztári reform után egy jelentősebb változásra kerüljön sor. Ha megengedik, még államháztartásért felelős tisztviselőként azt is hozzátenném, hogy bizony az európai uniós elszámolási szabályok igen szigorúak voltak az államokat terhelő hiányadósság számítása tekintetében. Volt ugyan egy átmeneti időszak 2005 és 2009 között, amikor a közösségi szabályok lehetővé tették azt, hogy a kötelező magánnyugdíj-pénztári befizetésekkel csökkenő mértékben korrigálni lehessen az államháztartási hiányt, nevezetesen azt a pénzt, amitől a magánnyugdíj-pénztári befizetések miatt elesett az állam, figyelembe lehetett venni a hiány számításakor, amit tehát a magánpénztárakba fizettek a tagok, de ez az időszak 2009-cel lezáródott. Tehát pont abban az időszakban, amikor az államadósságok finanszírozása különös hangsúlyt kapott, semmilyen, úgymond módszertani, technikai korrekcióra nem kerülhetett sor a hiány és államadósságok szintjének meghatározásakor.

Mindezek a tényezők eredményezték tehát azt, hogy Európa más országaihoz hasonlóan Magyarország is a nyugdíjreform területén a kötelező pillér megváltoztatása mellett döntött.

Sarokkö e tekintetben a nyugdíjpénztár választás szabadságáról szóló 2010. évi C. törvény, amely megszüntette az addigi kötelező pályakezdők részére fennálló, nyugdíjpénztári választás előírását. És emellett megnyílt a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépésnek a lehetősége. Hangsúlyozom, ez egy olyan megnyitási lehetőség volt, amelyre precedens már korábban is volt. 2009-ben nyitotta meg az akkori kormány, illetve Országgyűlés az 52 év felettiiek részére a társadalombiztosítási rendszerbe történő visszalépés lehetőségét, de a 2009-es precedenst követően az említett törvénnyel egy generális visszalépési lehetőség nyílt meg. Az államháztartás stabilizálása érdekében úgy mint például Észtország is, Magyarország amellettt döntött, hogy 2010. november 1-je és 2011. december 31-e között a kötelező magánnyugdíj-pénztárak befizetéseket átirányítja az állami fedezeti pillérbe. Ez egy átmeneti finanszírozást jelentett a törvény megalkotásakor, nevezetesen azok a személyek, akik maradtak a kötelező magánnyugdíj-pénztári rendszerbe, ezt az átirányítást később a nyugdíjuk megállapításakor korrekcióként úgymond megkapták. Tehát hátrány nem érte azokat, akik nyugdíjpénztártagok maradtak, de a járulékok a törvény erejénél fogva az

állami pillérbe kerültek átirányításra. A rendszer átalakításában kiemelendő 2010. évi CLIV. törvény, amelyiknek fő eleme, hogy a visszalépések kapcsán lehetővé tette a reálhozam kifizetését, értelemszerűen azon tagok esetében, akik reálhozammal rendelkeztek.

Ugye említettem, hogy a magánnyugdíj-pénztárak gazdálkodása részben a 2008-as válság hatása miatt azt eredményezte, hogy a tagok jelentős része reálhozammal nem számolhatott, illetőleg, ahol reálhozam is volt, ott jellemzően igen picike volt ez a reálhozamösszeg. Tehát nyilván a visszalépő tagoknak egy része ezzel a reálhozammal nem rendelkezett.

A szabályok változása tekintetében azt láthatjuk, hogy a '98-as kötelező magánnyugdíj-pénztári rendszer bevezetését követően több mint 30 pénztár jött létre. Ezeknek a száma csökkent, és olyan 18 körül stabilizálódott a 2010-es reform idejére.

A visszalépéseket követően elindult egy magánnyugdíj-pénztári konszolidáció, egy magánnyugdíj-pénztári rendszerátalakítás, amelyet meghatározott az, hogy a visszalépések első hullámában mintegy hárommillió fő lépett vissza az állami rendszerbe. Ez a hárommillió fő mintegy háromezermilliárd forint vagyonnal rendelkezett, amely vagyon értelemszerűen a magánnyugdíj-pénztári pénztárakból visszakerült az állami rendszerbe, és a teljes összeg az államháztartás uniós módszertan szerinti bevételként került elszámolásra. Ez volt az egyik oka annak, hogy a 2011-es évet Magyarország szűficcivel zárta. A megmaradó pénztáraknak értelemszerűen egy sokkal feszesebb gazdálkodást kellett folytatni már csak a létszám változása miatt is, illetőleg a rájuk vonatkozó gazdálkodási szabályok változása miatt is.

Ez az első nagy visszalépési hullám nem záródott le, hiszen a magánnyugdíj-pénztárakban maradó mintegy százezer fő több mint 25 százaléka az újból megnyílt, idén lehetővé vált visszalépések következtében visszalépett, tehát nem egészen százezer főből több mint 25 ezer fő lépett vissza. Így az előzetes adatok alapján némileg több mint 74 ezer fő maradt a magánnyugdíj-pénztári pillérben.

Említettem, hogy a magánnyugdíj-pénztáraknak a száma az első időben jelentősen felfutott, utána a 2010-es átalakítások kapcsán 18 nyugdíjpénztárral számolhattunk, majd mostanra 11 pénztárral számolhatunk. 11 pénztár működik a piacon a 2011. év végi adatok alapján. Azért mondom, hogy 2011. év végi adatokkal tudunk számolni, mert az átalakulás folyamatos. Ebből a 11 pénztárból több végelszámolás és beolvadás alatt van, nevezetesen az Egon, a Honvéd, a Questor, a Vasutas és az Életút Magánnyugdíj-pénztárak azok, amelyek végelszámolás alatt vannak, és a Generali Magánnyugdíj-pénztár az, amely beolvad a Dimenzió Magánnyugdíj-pénztárba. Ha már említettem neveket is a magánnyugdíj-pénztárak tekintetében, akkor a most működő, és hogy úgy mondjam, talpon álló pénztárak nevét is felsorolnám: ING Magánnyugdíj-pénztár, OTP, Axa, Allianz, MKB, Budapest Magánnyugdíj-pénztár, Aranykor, Pannónia és Dimenzió. Ezek azok a magánnyugdíj-pénztárak, amelyek jelenleg működnek. Értelemszerűen a magánnyugdíj-pénztári konszolidációban ezek azok a magánnyugdíj-pénztárak, amelyekben a legnagyobb a pénztártagok vagyona, és értelemszerűen a piaci részesedésük a megmaradt pénztáron magas.

Egy kivételt említenék: az Egon Magánnyugdíj-pénztár a 2011. év végi adatok alapján a piaci részesedésnek közel 17 százalékkal bírt, de ez végelszámolás alatt van, tehát ez az egy magánnyugdíj-pénztár, ami a piacon viszonylag nagyobbnak számított, és mégis végelszámolás mellett döntött. A többi, az ING, az OTP, az Axa és az Allianz a 2011. év végi adatok szerint az akkori piaci részesedés több mint tíz százalékkal rendelkeztek.

A magánnyugdíj-pénztárak jelenlegi helyzetét az említett törvényi rendelkezések mellett az Országgyűlés előtt lévő azon jogszabályi változtatási javaslat is befolyásolhatja, mely értelmében végelszámolás során azok a magánnyugdíj-pénztártagok, akik nem másik pénztárba lépnének át, hanem úgy döntenek, hogy visszatérnek az állami pillérbe, a visszatérés során reálhozamot, illetőleg a munkáltatói tagdíj-kiegészítést megkaphatják, ráadásul úgy, hogy ugyanazok az adófeltételek, kedvezőbb feltételek, adófizetési

kötelezettség nélküli feltételek vonatkoznának rájuk, mint az állami pillérbe korábban visszatért, a 2011-es és 2012-es visszalépés mellett döntő tagok teheték meg. Ez a legutóbbi szabály az Országgyűlés előtt van, az Országgyűlés döntése alapján születhet meg a tényleges jogi feltétel.

A magánnyugdíj-pénztárak jelenlegi struktúrájában a további potenciális változás irányát egy kormányhatározat határozhatja meg meg, 2010 végén az 1281/2010-es kormányhatározat szabta meg, hogy így mondjam, a nyugdíjrendszer alakításának a további irányait. Ebben egyértelműen az szerepel, hogy a rövid, közép és hosszú távú finanszírozhatóság megteremtése érdekében a hárompilléres rendszerből visszatér Magyarország az Unió 18 országa által működtetett munkafedezeti, szolidaritási és állami és önkéntes tökefedezeti alapon kétpilléres rendszerben, és emellett a kétpilléres rendszerrel az állami rendszer fenntartása mellett erősíti az önkéntes befizetésen alapuló kölcsönös nyugdíjbiztosító pénztárakat. Tehát a jövőbeni változtatásoknak az irányát ez a kormányhatározat és az eddigi kormányzati országgyűlési döntések szabják meg, vagyis a jelenleg még működő hárompilléres rendszerből egy kétpilléres rendszer irányába szükséges az említett döntések irányába elmozdulni.

A '98 és 2012 jelenlegi júniusi állapot közötti áttekintés a nyugdíjpénztárak számának a változása miatt végezetül engedjék meg, hogy utaljak még az alaptörvényre, amely úgy szól, hogy a nyugdíjjárulékot az állami pillérbe kell befizetni, tehát az eddigi kormányzati országgyűlési döntések mellett az alaptörvény, azt gondolom, hosszú távon is kijelöli azt a rendszert, ami a kétpilléres rendszer irányába hat, tehát a kormányhatározat mellett van egy olyan sarokkő, amelyet a mindenkori kormányoknak figyelembe kell venni.

Röviden ennyit szerettem volna mondani a nyugdíjpénztárak helyzetéről. Értelemszerűen, amennyiben a visszalépés kapcsán a vagyon felhasználásáról vagy a piacon működő nyugdíjpénztárakról további kérdés, információszükséglet merül fel, igyekszünk a kérdéseket megválaszolni. Köszönöm szépen.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen. Sneider Tamás képviselő úr kért szót. Tessék!

SNEIDER TAMÁS (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Először is mindenképp hadd mondjam el, hogy szomorú vagyok, hogy végül is csak ketten vagyunk jelen ezen a bizottsági ülésen, az MSZP részéről még csak tagot sem delegáltak, és a Fidesz részéről is hiányoznak a képviselők, pedig az első ilyen bizottsági ülés, tehát nem arról van szó, hogy naponta vagy hetente üléseznénk, én úgy gondolom, hogy illetett volna egy ilyen fontos kérdésben eljönni. De ez mindenkinek a lelkiismereti kérdése.

A konkrét területre rátérve, nagyon nem akarom magamat megismételni, de három dolgot talán elmondanék időrendben a magánnyugdíj-pénztárakkal kapcsolatos Jobbik-álláspontról. Le kell szögezni a legelején, hogy szomorúak vagyunk azért, hogy amikor ez a törvény megszületett, '98-tól elindult a rendszer, úgy látszik, hogy az akkori vezetők, gondolkodók nem látták át, hogy valójában egy nyugdíjrendszert hogyan lehet fenntartani, ami pedig nagyon egyszerű. Ha elegendő gyermek születik egy országban, akkor van nyugdíjrendszer. Ugyanis mi kiszámoltuk, hogyha azt az összeget, amelyet folyamatosan a magánnyugdíj-pénztárakba ölt a magyar állam, nagyrészt egyébként hitelekéből, ezt is el lehet mondani, ha azt családtámogatásokra fordították volna, ha nem elegendő, de bizony azért 10-15 ezer gyermekkel több született volna az elmúlt 15 évben Magyarországon, ez azt jelenti, hogy 150-200 ezer gyermekkel, és potenciális, nem soká majd munkavállalóvá válóval több lenne Magyarországon, ami önmagában is, ha nem is biztosítaná a nyugdíjrendszer zavartalan működését, de legalábbis csökkentette volna azokat a problémákat, amiknek majd elébe fogunk nézni.

Tehát ezt már kezdetkor elrontották, mi úgy gondoljuk, a rendszer átalakítását. És a következő lépés volt, amit már folyamatosan elmondtunk, hogy igen, a volt magánnyugdíjrendszer rosszul működött, számos sebből vérzett, tehát a Jobbik is azt kívánta, hogy ez ne maradjon fent, illetve azt szerettük volna, hogy államosításra kerüljön ez a nyugdíjrendszer. És ott bicsaklott ki véleményünk szerint ennek a megváltoztatása, hogy míg mi bent tartottuk volna a nyugdíjrendszerben, ha már odakerült, ezt a háromezer milliárd forintot, a kormányzat úgy döntött, hogy mindenféle egyéb dologra elkölte, ugye nagyrészt az államadósság visszafizetésére, amivel viszont már egyáltalán nem tudtunk egyetérteni, tehát ettől nem lett biztonságosabb, sőt sokkal bizonytalanabb lett a jövő nyugdíjasainak a lehetősége, hogy milyen nyugdíjat fognak majd kapni vagy hogy emelik majd újból a nyugdíjkorhatárt adott esetben a későbbiek folyamán. Ezzel már nem tudtunk egyetérteni, de a parlamentben százszor elmondtuk, és azt is elmondtuk, hogy ha már elvették ezt a háromezer milliárd forintnyi összeget, akkor legalább olyan célokra kellett volna fordítani, ami megint csak valahol nyugdíjalapot teremtett volna, ez pedig a munkahelyteremtés lett volna, és ugye ez nem történt meg, tehát ebből az összegből ilyen komoly mértékben erre nem lett fordítva.

Ez a múlt, ezen már túlvagyunk, nézzük az elkövetkező időszakot, és nyilvánvalóan itt vannak kérdések a számomra. Ez az egész átalakítás és az egész herce-hurca, hogy így fogalmazzak, a magyar társadalomban végül is azt a helyzetet állította elő a közgondolkodásban, hogy most már sokkal többen foglalkoznak a nyugdíjkérdésekkel. Tehát az is tény, hogy mielőtt minden hónapban nem változtattunk a nyugdíjtörvényeken, az embereket nem nagyon foglalkoztatta, hogy mi lesz a nyugdíjrendszerrel, majd lesz valahogy, az állam megoldja, stb. Most viszont már látják, hogy nem biztos, hogy az állam megoldja, illetve hogy oda kell figyelni ezekre a dolgokra, hogy miből tudnak majd megélni idős korukban.

Ennek köszönhetően ugye már tanulmányok is születtek, hogy kik milyen mértékben szeretnék megtakarításokkal élni, hogyan gondolkodnak majd az időskori ellátásukról. És itt csak néhány adatot sorolok el. Most már végre 76 százalékra nőtt azoknak a száma, akik fontosnak tartják, hogy más jellegű megtakarításaik is legyenek, ne csak az állami nyugdíjrendszerben gondolkodjanak, tehát máshonnan is kapjanak majd a nyugdíjuk idején forrásokat. 44 százalékuk tervezi, hogy félre szeretne tenni, de ezek, amiket szeretnének. És mi a valóság? A valóság sajnos ennél sokkal rosszabb, mert az önkéntes nyugdíjpénztári adatok alapján az látható, hogy folyamatosan csökken ezeknek a taglétszáma, ezeknek a kasszáknak ugye 160 ezerrel csökkent, tehát gyakorlatilag tíz százalékkal csökkent egy jó három és fél év alatt. Ez bizony nagyon magas, és hát a befizetések is csökkentek, tavaly még 23 milliárd volt a megtakarítás, idén már csak 17 milliárdot tudtak erre fordítani. Tehát ugye van egy vágy, hogy legyen máshonnan is lehetőség az állami nyugdíjrendszeren felül még nyugdíjokat kapni, másrészt van a realitás, hogy egyszerűen nincs pénze az embereknek és sokkal kevesebb a nyugdíj-megtakarítás.

Tehát egy komoly probléma áll elő, és ezért szeretnék én igazából, ha még valamit fel lehet vetni, azzal kapcsolatban választ várni, hogy 2010-ben született a kormányhatározat, hogy kétpilléres lesz a rendszer, és akkor az önkéntes nyugdíjpénztárakra és az állami nyugdíjpénztárra alapozódik majd ez a rendszer, azóta már két év csak eltelt, hogy vannak-e valamilyen tervek, hogy ezt az önkéntességet hogyan próbálják elősegíteni akár állami támogatásokkal, szabályozók változtatásával, tehát nemcsak magára az önkéntes nyugdíjpénztárakra gondolok, hanem ha valaki egy saját számlán félretesz idős korára, azt is lehetne támogatni. Ennek nagyon sok variációja van, sok elképzelés lehetséges ezzel kapcsolatban, tehát én erre szeretnék valami konkrétabb választ, hogy mit várhatunk, lesz-e ebben előrelépés. Mert ha nem, akkor ez nagyon szomorú, tehát nyilvánvalóan további nyugdíjcsökkenéseket fog jelenteni mindenki számára ebben a rendszerben. Nekem körülbelül ennyi lett volna a hozzászólásom. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen Sneider Tamás képviselőtársam fontos problémafelvetését, és megkérdezem helyettes államtitkár urat vagy munkatársait, hogy erre vonatkozóan válaszolnának-e.

BANAI PÉTER helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen. Sneider képviselő úr azon megállapítása, ami a demográfiai folyamatokra vonatkozott mint a nyugdíjrendszer stabilitásának egyik alapja, maximálisan egyetértünk, nyilván a családi adókedvezmény bevezetése, illetve a családi támogatások összegének a nominális megőrzése, az ezt a célt szolgálja, és itt azért említem a támogatások nominális összegének a megőrzését, mert bizony nemzetközi összehasonlításban Magyarország igen sokat költ családtámogatásokra családi adókedvezmény nélkül is, és amikor államháztartási konszolidációról beszélünk és azt nézzük át, hogy milyen területeken lehet spórolni, ez mindig felmerül, de épp a családok védelme érdekében, a családtámogatás rendszerén úgymond szigorítást vagy forráscsökkentést a kormány nem hajtott végre.

Én a nyugdíjrendszer fenntarthatósága szempontjából az említett kétpilléres rendszer kialakításán és az önkéntes pillérnek a megerősítésén túl rendkívül fontosnak tartom az állami pillér fenntarthatóságát. Hogyha arról beszélünk, hogy a nyugdíjba menők megkapják a nyugdíjukat, illetőleg, hogy legyen elegendő jövedelmük nyugdíjasként, annak csak az egyik eleme az, hogy saját megtakarításaik legyenek, amelyeket nyugdíjkorukban felhasználhatnak, a másik eleme az, hogy az állami nyugdíj garantált legyen. Ezért én néhány szót mondanék még az állami pillérről, noha tudom, hogy a rendszer átalakítása a második napirendi pontban kerül sorra.

Ezért a nyugdíjasok nyugdíjának a megvédése érdekében az alaptörvény rögzítette azt, hogy a nyugdíjak értékállóságát kell biztosítani, a Nyugdíjbiztosítási Alap egy nagyon komoly profiltisztításon ment keresztül, aminek a célja az volt, hogy az öregségi nyugdíjhoz nem kapcsolódó, de korábban nyugdíjként kifizetett forrásokat kivegyük a Nyugdíjbiztosítási Alapból, így a kiadásokat, amiket ebből fizetünk, csökkentjük, tehát pénzügyileg is megteremtjük a fedezetét annak, hogy valódi öregségi nyugdíjakként legyen elegendő fedezete. Nyilván az első pillérnek a további átalakítása a jövő folyamata, és erről külön napirendi pontként fogunk szólni, de azt rögzíteni szeretném, hogy a nyugdíjasok jövedelmének rögzítése érdekében alapvető fontosságúnak tartom az állami pillérnek a rendezését, és itt az említett alaptörvényi változás, a nyugdíjrendszer profiltisztítása és ennek részeként az előrehozott rokkantsági nyugdíjak átalakítása szerintem egy nagyon fontos tényező volt.

Ami az önkéntes pillére megerősítését illeti, az a képviselő úr által említett csökkenés a cafeteria-rendszer átalakításának a következménye. Ezen túl nyilván nem volt és nincs is olyan szándék, hogy ezeket az önkéntes fizetéseket vagy önkéntes takarékosági elemeket gyengítsük. Több koncepció, elképzelés látott napvilágot, ezek – megmondom őszintén, hogy – belső egyeztetés alatt vannak. A koncepció fő iránya az, hogy az önkéntes takarékoságot rendszerszerűen szabályozzuk. A jelenlegi önkéntes takarékosági rendszerben láthatunk kedvezményelemeket a hosszú távú nyugdíj jellegű megtakarítások tekintetében, láthatunk elemeket az egészségügyi jellegű megtakarítások tekintetében, láthatunk például a babakötvény tekintetében, a gyermekek részére történő megtakarítása tekintetében, tehát az ilyen előtakarékosági rendszer egységes kezelése és ennek a megerősítése az, ami kormányzati cél, és amelynek részét képezi az önkéntes nyugdíjrendszer megerősítése.

Ezen túl jelenleg további elemeket még nem tudok mondani, mivel kormányzati döntés erről az egységes öngondoskodást, előtakarékoságot támogató rendszerről nincsen. Köszönöm.

ELNÖK: Nagyon köszönöm. Van-e Sneider képviselő úrnak további kérdése? Nincs. Akkor engedjék meg, hogy én két kérdést tegyek fel. Az egyik az öngondoskodás fogalma, és az önkéntes megtakarítás. Éveken keresztül az első Orbán-kormány óta lényegében számos vita zajlott az akkori ellenzék, a kormány részéről egyaránt, számos ilyen vitában magam is részt vettem az öngondoskodásról. Az öngondoskodás tudniillik két nagyon fontos tényezővel függ össze: van-e mit az öngondoskodásba bekapcsolni, másik, hogy milyen úgynevezett bizalmi tőke van az öngondoskodás hátterében. Az öngondoskodással kapcsolatosan akár az egyedi, akár a családi, akár az egyéb öngondoskodásokra gondolunk, nyilvánvalóan a fogalom nagyon absztrahálható. Van-e a kormány részéről az öngondoskodásnak jelenleg használt és felhasznált fogalma mögött valamiféle elképzelés vagy tervezet arra vonatkozóan, hogy az öngondoskodás milyen módon jelenjen meg most és a következő évtizedekben. Tehát van-e valamiféle előrejelző vagy előrekészítő, kvázi kezelési módszertan az öngondoskodásban, vagy fogadjuk el úgy mint egy nagyon természetes fogalmat, hogy természetesen minden megszületett ember, ha eléri azt a határt, hogy elkezd önállóan gondolkodni és cselekedni, gondoskodjon magáról?

Én magam nagyon sokszor tiltakoztam akkor ellenzékben, amikor az ellenzéki időszakunk volt, hogy az öngondoskodást bankok, pénztárak stb. hogyan használták fel, és mindig visszalótték azt a golyót, hogy de kérem, hát hogy gondoskodjon magáról valaki abban a társadalmi, gazdasági miliőben, abban a megélhetési viszonylatban, amiben az emberek éltek, hogy tudják elképzelni az öngondoskodást. Ez lenne az egyik kérdésem.

A másik, hogy végül is mi a kormányzatnak és helyettes államtitkár úrnak és munkatársainak a véleménye azzal kapcsolatban, hogy ez az egész magánnyugdíj-pénztári áttekintett, megállapított problémásor és a megmaradtak és a máshová lépettekkel kapcsolatosan van-e valami konkrét elképzelésük, hogy ezt rövid határidőn belül vagy valamikorra kitisztítják, megoldják és problémamentessé teszik. Milyen a saját belső, úgynevezett konfliktuskezelő módszereik? Köszönöm szépen.

BANAI PÉTER helyettes államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium): Az öngondoskodás kérdésköre tekintetében jogszabályi vagy valamilyen belső kormánydöntéssel bíró definíció nincsen, de hogy úgy mondjam, öngondoskodás munkacsoport néven működik az NGM-ben is érintett külső szervezetek részvételével egy olyan munkacsoport, amely az öngondoskodás alatt a nyugdíj jellegű megtakarítások kérdéskörét, egészségügyi jellegű megtakarítások kérdéskörét, a gyermekek születésével, gyermekek vállalásával kapcsolatos megtakarítások kérdéskörét és adott esetben a potenciális munkanélkülivé válással kapcsolatos megtakarítások kérdéskörét vizsgálja.

Ebben a stratégiai gondolkodásban az egyik fő irány az, hogy ahol az államnak kötelező feladata van, ott biztosítsuk a feladat ellátásának a feltételeit, az állami pillérre erősítsük meg. A nyugdíj tekintetében ezért is említettem azt, hogy egy erős állami pillérre van szükség, amelynek a sarokköveit az alaptörvény is tartalmazza. Gondolok itt a nyugdíjak értékállóságának a biztosítására vagy arra, hogy a nyugdíjjárulékot kötelezően az állami pillérbe kell fizetni, de ennek az állami pillérnek a megerősítését szolgálta az említett profiltisztítás. Ugyanezen a vonalon megyünk öngondoskodás területén minden említett területen, egészségügy, gyermekvállalás, adott esetben munkanélküliséggel kapcsolatos kiadásoknál.

Ami az erős állami pilléren túl az öngondoskodásnak az egyéni kezdeményezését illeti, ott pedig említettem, hogy egységes támogatási rendszeren gondolkozunk. Nyilván a költségvetés mindig korlátot jelent. Munkanyagok készültek arról, hogy a középtávú, három-öt éves megtakarításokat milyen eszközökkel lehetne erősíteni és a hosszú távú megtakarításokat, de ahogy említettem, még nincsen olyan fázisban ez a munka, hogy kormány szintű döntésről be tudjak számolni.

Itt egy dolgot említenék meg a magánnyugdíj-pénztárak kapcsán mint napirendi pont kapcsán, hogy a Sneider képviselő úr által említett önkéntes pénztári vagy állami pilléren kívüli létszámcsökkenés mögött van, és említettem, hogy itt cafeteria-rendszer változásai vannak, a munkáltatói cafeteria-keretből értelemszerűen fennáll most is az önkéntes nyugdíjpénztárakba a fizetés lehetősége, tehát itt az egyéni döntés függvénye, a munkavállalók döntésének a függvénye az, hogy a korábbiakkal összhangban továbbra is biztosítja-e az önkéntes pénztári befizetésnek az összegét, vagy pedig új elemeket: Széchenyi-pihenőkártya, Erzsébet-utalvány választja.

Ezen a területen a képviselő úr által említett csökkenésnek mondjuk a közsférában valóban egy oka lehet az, hogy a költségvetési törvény erejénél fogva a közsférában 200 ezer forintban került maximalizálásra a cafeteria keretösszege. Ez korábban jóval magasabb volt. Tehát tudok olyan minisztériumokról, ahol 6-700 ezer forintos cafeteria-keretek voltak. Nyilván ebből több pénz áramlott az önkéntes pillérbe is, míg 200 ezer forintos összegnél értelemszerűen kevesebb juthatott az önkéntes pillérbe. Tehát ezen a vonalon az öngondoskodás látott csökkenését a költségvetési korlátok is eredményezhették.

A professzor úr, elnök úr kérdése tekintetében, a nyugdíjpénztári rendszer jövőbeni átalakítása, konkrét elképzelése tekintetében azt tudom mondani, hogy több jogszabály-változtatási javaslat fogalmazódott meg. Tehát gondolkozunk azon, hogy ez a két pillér irányába mozduló rendszer hogyan alakuljon ki, a jelenlegi, még hárompilléres rendszer milyen átalakítása lehetséges, de nem bírnak az elképzelések még kormány szintű döntéssel, ezért engedjek meg, hogy ezekről az elképzelésekről most még továbbiakat ne mondjak.

Azt gondolom, hogyha a jogi környezet változatlan marad, akkor minden bizonnyal egy koncentráció fog végbemenni a magánnyugdíj-pénztáraknak a piacán. Annyiban korrigálnom kell magam, hogy én 2011 év végén még 11 pénztárról szóltam, a kollégáim pontosítottak, tehát elnézést kérek ezért önöktől, '11 végén még 16 pénztár volt, ezeknek a száma már mostanra csökkent, és van olyan pénztár, ami 2011 végén még aktívan működött, és én is említettem az Axa-t és az MKB-t, amelyek szintén az átalakulás vagy végelszámolás irányába mennek, tehát egy folyamatosan mozgó piacról, pénztári helyzetről beszélünk. Tehát, amit mondani szeretnék, az az, hogy amennyiben további jogszabály-változásokra nem kerülne sor, akkor azt gondolom, hogy az a koncentráció, amit eddig láttunk, tovább folytatódna. Ezzel az említett 74 ezer fős létszámmal kalkulálva egy-két-három pénztár az, ami várhatóan kialakulna, ami életképesen tudna működni a piacon.

Nyilván, hogyha a valódi önkéntes pillért erősítő lépések történnék, akkor sor kerülhet a jelenlegi második és harmadik pillér fúziójára, de hangsúlyozom, ezek a jövőbeni jogszabály-módosítási elképzeléseknek és azok elfogadásának a függvénye, amiről még nincsen kormánydöntés. Jelenleg ennyit mondanék, tehát, ha nem módosulnak a szabályok, akkor minden bizonnyal egy koncentráció megy végbe. Ezek a magánnyugdíj-pénztárak abból a pénzből tudnak megélni, amit a tagok önként befizetnek oda, hiszen járulékbefizetésre nem számíthatnak az alaptörvény alapján. Hogyha jogszabály-változásra kerül sor, akkor lehet, hogy a második-harmadik pillér összeolvadhat, de e tekintetben csak elképzelésekkel, javaslatokkal bírnak, kormány szintű döntés további jogszabály-változtatásról nincs. Köszönöm.

ELNÖK: Én is nagyon köszönöm. Van-e még kérdés? *(Nincs jelentkező.)* Miután nincs több kérdés, nagyon köszönjük a beszámolót, a tájékoztatást. Meg kell mondjam, hogy számos olyan gondolat felvetődik az emberben, amire államtitkár úr válaszolt abból a szempontból, hogy bizony egy sor jogszabályra szükség lesz, egy sor olyan folyamatban lévő elemzésre szükség lesz, amelyekkel pillanatnyilag a kormány nyilvánvalóan foglalkozik, és az is nyilvánvaló, hogy a háttérben a szakértői gárda megpróbálja az alternatívákat is

kimunkálni. Nagyon szépen köszönöm a megjelenésüket. Munkatársaival együtt minden jót kívánok.

Tájékoztató a nyugdíjreformról

Folytatjuk a második napirendi ponttal. A kormány részéről megjelent Asztalosné Zupcsán Erika helyettes államtitkár asszony, az Emberi Erőforrások Minisztériumon belül a szociális, családügyi és lakhatási államtitkárságnak a helyettes államtitkáráként.

Ez a napirendi pont egyszerre lehet nagyon tág és tágan megközelíthető, és egyszerre lehet a már eddig elhangzott döntések, megbeszélések, határozatok mellett egy nagyon jó összefoglalója annak, hogy melyek azok a szempontok, amelyek a nyugdíjreformra vonatkozóan nem most képződtek. Ez már elindult, a nyugdíjreformon belül úgynevezett kiténtetett problémák kerültek már terítékre, szakértői bizottságok dolgoznak, dolgoztak rajta. Én csak egyet tudok mondani, hogy évtizedek óta a nyugdíjreform lebeg felettünk, de a nyugdíjreformmal kapcsolatosan rendkívül sok konfliktustényező volt/van, mert a nyugdíj és a nyugdíjazás egy nagyon fontos, majdnem azt kell mondjam, hogy pártok feletti ügy, de ugyanakkor az idősödés folyamatainak egy meghatározó része mind a jelenlegi, mind a jövőbeni korosodó társadalmaknak. Miután Magyarország korosodása nagyon jól tudjuk, hogy egyszerre tart bizonyos lépést az európai uniós változásokkal, világviszonylatban öszül a világ, ezt nagyon jól tudjuk, de a legnagyobb problémánk, hogy nemcsak öszülünk, idősödünk, hanem egyszerre fogyatkozunk is. Na most a fogyatkozás, meg az idősödés két olyan nagy folyamatrendszer, amelyiken belül a nyugdíjra, a nyugdíjazásra vonatkozó kérdések összefüggenek egyrészt a mindennapi megélhetéssel, összefüggenek nyilvánvalóan nemcsak azzal, hogy trendjében ez hogy alakul, hiszen rengeteg felmérést ismerünk, és ezek önmagukban olyan statisztikai adatok, amelyek fűnyírólév megvalósítására adnak lehetőséget. A fűnyírólévet az ember tudja, de nem szeretné a mindennapi élethez igazított törvénykezésben, határozatokban globálisan elfogadni, mert ez klisézi a mindennapi ember életét.

Igen ám, csak hogy közben a reformra vonatkozóan számos olyan dolog is történt, ezt most nem akarom itt citálni, amelyik viszont kivezetéshez ad támpontot. A nyugdíjreform következő lépéseként a tervezet tartalmaz egy országgyűlési határozati javaslatot, az Országgyűlés felkéri a kormányt egy új, matematikailag korrekt társadalombiztosítási egyéni számlára épülő nyugdíjrendszer kialakíthatóságát megvizsgálását. Ennek határideje 2018. december 31-e annak érdekében, hogy a tényleges bevezetését a nyugdíjkorhatár-emelés végrehajtásának befejezéséhez lehessen igazítani.

És most, mielőtt átadnám a szót, néhány nagyon kemény és keményen hangzó, és mögötte nem egyszer indulatokat felhalmozó álhírterjesztés jelenik meg napról napra. Van egy e-mailküldőm, nem mondom a nevét, aki rendszeresen tájékoztat engem, nem tudom, milyen alapon, szimpátia vagy egyéb oknál fogva vagy csak figyelemfelkeltésképpen, aki a következőt írta többek között: „ha ezt meglépik, azt hiszem, ismét a hárommillió koldus országa leszünk. Kurtítani akarják a nyugdíjakat 100 ezer felett 20 százalékkal. Ebből a levont összegből akarják a minimálán állók nyugdíjait emelni. Visszamenőlegesen is ez a terv. Tiltakozatok és küldjétek tovább azt az anyagot. Januártól jön az alap- és munkanyugdíj. Mindenkinek 20 százalékkal csökkenne a nyugdíja, de a kisebb összeg mellé húszezer forintos alapnyugdíj járna. Ez a kormány legújabb terve. Xy közgazdász szerint az elképzeléssel azok, akiknek a nyugdíja az átlag alatt van, jól járnának, akiknek viszont százezer forint fölötti az ellátása, csökkenne a pénze. Ne legyen illúziója senkinek – írja – meg fogják lépni. Már 1998-2002 között az első vagy második polgári kormány idején, az első Orbán-kormány idején is megtették, hogy a magasabb nyugdíjak rovására emelték az alacsonyabb nyugdíjakat. Csak a nagy nemzeti kábulatban már elfelejtkeztünk a 11 és 14 százalékos, akkori differenciálásról, 31740 forint feletti és alatti tételeknél. Nem értek egyet

azzal, hogy jelentős részben saját hibájából a társadalom perifériájára került szerencsétlenek kilátástalan helyzetét azon öregek nyugdíjának csipegetéséből oldják meg, akik egy életen át tisztességesen, szorgalmasan dolgoztak, tanultak azért, hogy emelkedjen a fizetésük, mert elhitték, hogy öregkorukra így lesz a megélhetésüket biztosító nyugdíjuk. Azért adóztunk, járulékoztunk keményen az utolsó munkanapig bezárólag, hogy a befolyt pénzből a mindenkori kormány tartsa rendben az ország és a társadalom dolgait. Így sikerült nekik? Ez egyszerűen nem tisztességes.” És ehhez hasonló számos szóbeli, e-mail-beli, levélbeni mocskolódás, téves álhírek terjedtek, terjednek, ami miatt ezt a második napirendi pontot azért tartanánk nagyon fontosnak, hogy az albizottságon keresztül kapjunk egy tájékoztatást, bár sok minden elhangzott már.

Szeretném megkérni helyettes államtitkár asszonyt, hogy akkor adjon egy összefoglaló tájékoztatást.

Asztalosné Zupcsán Erika tájékoztatója

ASZTALOSNÉ ZUPCSÁN ERIKA helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen, elnök úr. Igen, egy kicsit könnyebb helyzetben vagyok talán mint Banai helyettes államtitkár úr, hiszen a napokban, illetve tegnap volt éppen a részletes vitája a nyugdíjtörvénynek.

Hadd kezdjem először azzal, amit felolvasott elnök úr. Azt gondolom, hogy mindenkinek kutatói szabadsága van Magyarországon. Nagyon nehéz lenne azt mondani, hogy a sajtó ne írjon ezekről a kutatói szabadságba tartozó dolgokról. Ezt a kormánnyal azonosítani azonban egy – nyugodtan kimondhatom – bűn. Azért bűn elsősorban, mert azt a járulékfizetői magatartást, ami arra ösztönzi az embereket, hogy bízzanak meg egy nyugdíjrendszerben és a nyugdíjjárulék befizetését ne próbálják meg elkerülni, ez ellen ösztönöz. Abban az esetben, hogyha egyre kevesebb járulékfizető lesz, akkor egyre nehezebb lesz fenntartani a nyugdíjrendszert azzal együtt is, ami már az előbb elhangzott, hogy egyébként is egyre kevesebben vannak a gyermekek és ezzel együtt a járulékfizetők.

Tehát én azt gondolom, hogy minden olyan áhír, amely megjelenik a sajtóban, és ténylegesen áhír, nincs mögötte sem szakmai, sem tudományos kutatói tevékenység, az egy olyan vétek, ami nemcsak a kormány, hanem a járulékfizetők ellen is történik.

A második dolog, amit szeretnék elmondani, hogy ugye állandóan a felosztó-kirovó rendszer ellen szólalnak meg, hogy a kormány nem kívánja megtartani. Ez általában abból a nem kellően megalapozott ismeretanyagból következik, hogy mit nevezünk felosztó-kirovó rendszernek. Azt nevezük ilyen rendszernek, hogy az adott járulékfizetők termelik meg az adott időszak nyugdíjainak a fedezetét, akkor azt gondolom, hogy a kormány és a kormányok ettől nem nagyon tudnak eltérni. Volt egy lehetőség, illetve vannak lehetőségek, ami nem felosztó-kirovó elvű, az a tőkefedezeti rendszer, de az az imént elhangzott önkéntes, illetve a magánnyugdíj-pénztáraknak a lehetősége.

Továbbra is megmarad ez a fajta lehetőség, az állami, a társadalombiztosítási, államinak nevezett, de társadalombiztosítási nyugdíjrendszer a továbbiakban is felosztó-kirovó rendszerként működik, ezen elven alapul.

Ami nagyon fontos, hogy hogyan alakul ki egy nyugdíjreform. A nyugdíjreform lehet olyan, ami egyszeri és nagy horderejű, és lehet lépésenkénti is. A már említett, 1997. évi nyugdíjreformot azért tudjuk egy időponthoz kötni, mert hogy ott lényegi átalakítások voltak meghirdetve, de különböző időponttal. Ezért is nagy a felelősség abban, hogy például abban a gazdasági feltételrendszerben, amikor 6-8 százalékos GDP-növekedéssel lehetett számolni, és ezzel készültek a hatástanulmányok, természetesen egy más típusú megtakarítási, illetve hozamkérdést lehetett előre jelezni, mint ami jelenleg van. Ebből adódóan a nyugdíjreform az alkalmazkodás kérdését is felveti, tehát annak nevezzük el mondjuk a magánnyugdíj-

pénztárak megszüntetését, tekintettel arra, hogy alkalmazkodunk az adott gazdasági helyzethez.

Ugyanígy reformértékű lehet az a lépés is, amit azért teszünk, mert esetleg a rendszerben működési problémák keletkeznek, és ennek a kiigazítására van szükség. Ha a kiigazításról beszélünk, az is lehet reformértékű, mondjuk a megváltozott munkaképességűek esetében, és ez a reformértékű lépés is nyugdíjreformnak tekinthető, csak nem biztos, hogy egy adott időponthoz, egy folyamathoz kötjük.

De ugyanígy lehetséges reformértékű lépés egy változás, ami mondjuk rendszerátalakítási szempontból milyen számítási modellt alkalmazunk. Ez is reformértékű lehet. Tehát ilyen értelemben az, hogy mit nevezünk nyugdíjreformnak, az attól függ, hogy milyen horderejű az a lépés, amit éppen megléptünk.

Úgy gondolom, hogy 2011 ilyen szempontból egy, már a nyugdíjreform megvalósulását hozta a nyugdíjrendszerben, azon kívül, hogy ugye a magánnyugdíj-pénztári láb megszűnt. Azon kívül, a korhatár előtti nyugdíjak kivezetésére került sor, ami azért volt nagyon fontos, mert mint önök is tudják, a nyugdíj az egy helyettesítő eszköz, tekintettel arra, hogy akkor az ember, amikor már nem dolgozik, jövedelempótló juttatásra van szüksége, amit járulékfizetéssel megalapoz. Tehát ilyen szempontból a nyugdíjat praktikus ahhoz kötni, hogy onnantól kezdve ő ezen ellátás keretében kapja a jövedelmét, ami nem jövedelemnek minősül természetesen, hanem nyugdíjnak.

A másik nagy lépés a megváltozott munkaképességű rendszer átalakítása volt, ami sok vitát kiváltott, ennek ellenére azt gondolom, hogy alapjaiban és elveiben egy jó rendszer arra, hogy a nyugdíj és a szolidaritási elv ilyen szempontból elváljék egymástól. Tehát, aki még munkát tud végezni, az legyen rehabilitálható, aki pedig nem tud, az rokkantsági ellátásban részesül.

És a harmadik nagyon fontos kérdés, ami benne volt a nyugdíjrendszerben, és ami miatt azt gondolom, hogy lépéskényszerben is voltunk az a nyugdíjszámítási modell. Sokan hivatkoznak arra, hogy volt már erre több elképzelés, és volt Nyugdíj- és Idősügyi Kerekasztal, és az többféle modellt vizsgált. Valóban ötféle modell létezett, és amiket professzor úr felolvasott, annak majdnem minden ága benne volt, egy hiányzott talán. Akkor mondom az elejéről: volt a jelenlegi rendszer fenntartása, ezt vizsgáltuk, volt a járulékfizetésen alapuló, egyéni számlán alapuló nyugdíjrendszer, volt a pontrendszer, az alapnyugdíj-munkanyugdíj, és volt egy, amiről nem szívesen beszélnek, az pedig a tb-gyilkos rendszer. A tb-gyilkos rendszer azt jelentette, hogy nemcsak hogy a magánnyugdíj-pénztári lábat kellett volna erősíteni, hanem a teljes nyugdíjrendszert kellett volna átalakítani magánnyugdíjrendszerré. De úgy tűnik, mintha ez ötödiket mindenki elfelejtette volna, mert úgy gondolom, hogy a jelenlegi körülmények között még a felvetése is bizarrnak tűnik.

Hogyha a másik hármat vizsgáljuk, akkor a jelenlegi rendszert ismerjük, a járulék összegyűjtésén alapuló egyéni számla bevezetésére javaslatot tettünk, a kormány ennek a hatásvizsgálatát kérte, ennek a számításait egy nagyon rövid idő alatt azért nem lehet elvégezni, mert amikor a kerekasztal igen komoly erőforrásokat bevonva a vizsgálatot elvégezte, akkor is csak 2006. évi adatokkal tudott dolgozni, és ezek mondták azt, hogy húsz százalékkal csökkentenék a nyugdíjak összegét, miközben az előző kormány már meglépett olyan intézkedéseket, ami lényegesen javította volna akár az NDS-típusú nyugdíj bevezetésének a lehetőségét is.

A pontrendszer esetében ez is egyfajta elképzelés lehet, hogy gyűjtsük össze a járulékokat, azt ponttá alakítjuk és a pont értékeinek megfelelően felszorozzuk. Ez a lehetőség is adott. Azok az országok, akik ezt alkalmazzák, azok is inkább visszatérnek, illetve áttérnek a járulék gyűjtésén alapuló egyéni számlára.

Az alapnyugdíj és munkanyugdíj ennek a kettőnek a keveréke, mert a munkanyugdíjrész lehet pontrendszer vagy NDS vagy akár a mostani is. Az alapnyugdíj pedig egy

meghatározott összeg biztosítása. Most ezekre valóban végeztek számításokat, hogy melyik hogyan működne, de tekintettel arra, hogy ezeknek a kiinduló paraméterei másként voltak meghatározva, ezért az, hogy most milyen hatással bírna a jelenlegi gazdasági körülmények között, nem adekvát. Éppen ezért a nyugdíjtörvényben egyébként 1997 óta szereplő időpontra, 2013-ra, be kellett volna vezetnünk egy bruttó elven alapuló hozzá jogszabályilag nem kötött adózással, és egy új, mértékskálával megterhelt nyugdíjrendszert.

Azért mondom ezt a három elemet, mert ugye ez mind a három önmagában is életképes, de a három együttes hatása igen komoly változást okozhatott volna.

Bruttósítani a nyugdíjakat, ez azzal járt volna automatikusan, hogy adószabály is keletkezik hozzá, tehát adókötelessé válik a nyugdíj. Ha ehhez kapcsolok egy olyan mértékskálát, amely benne volt a 2013-as szabályokba, akkor jelentős módon csökkentette volna a nyugdíjakat. Mégpedig addig a mértékig, hogy 20 év szolgálati idővel, illetve 30 év szolgálati idővel rendelkezik-e a nyugdíjra jogosult.

Ez azt jelentette volna, hogy nagyon szórta, de a magasabb nyugdíjjal rendelkezőknek adott volna a rendszer, az alacsonyabb jövedelműektől elvont volna a rendszer.

A mértékskálának a változása egyszerre volt egy logikus és tudatos lépés, és egyszerre volt kevésbé kimerült lépés. Azt ismerjük a mértékskálában, hogy az első húsz évet magasabbra értékeli, mint a második húsz évet. Tehát ott van egy törés a mértékskálában. Nevezetesen, ha valaki húsz év szolgálati idővel rendelkezik, 53 százalék az a mérték, amit figyelembe kell venni, ha viszont 40 évvel rendelkezik, akkor 80 százalék. Tehát ebből adódóan az első időszakot magasabbra értékeli a skála. Ennek a kiigazításáról valóban lehet gondolkodni. Én azt gondolom, hogy ez is a társadalmi szolidaritás egyik része tekintettel arra, hogy a jelenlegi gazdasági feltételek töredezett életpályára adnak lehetőséget, a húsz év szolgálati időnek a megszerzése is nehézséget jelent, és annál alacsonyabbra állapítódna meg a nyugdíj, ezért logikus, hogy van benne egy ilyen törés azzal együtt, hogy nem igazságos. Tehát amennyiben mód van rá, akkor a kiigazítást valóban meg kell tenni.

A szabályok arról is szóltak, hogy a változás úgy következett volna be, hogy a jelenlegi 53 százalék 33 százalékra csökkent volna, és a jelenlegi 80 százalék 66-ra. Természetesen a közte lévő évekre a mértékek megvannak és a törvényben is bent vannak, csak azt én most nem sorolnám fel. Azt gondolom, hogy ez eléggé be tudja mutatni ezt a lépést.

Tehát ez a három dolog együtt volt, együtt kellett volna kezelni. Nem volt meg az adóláb, tehát ezt most kellett volna hozzárendelni. Megvolt a mértékskála, amely nagyon megváltoztatta volna a nyugdíjszámítás alapján a nyugdíjakat, és megvolt hozzá az a bruttósítás, amiről viszont nem tudjuk, illetve tudjuk, hogy a bruttósítás költségvetési, kiadási részét ismerjük, de azt, hogy ennek milyen további következményei lettek volna, azt nem tudjuk.

Ebből következően a kormány miután meglépte azokat a reformértékű lépéseket, amit már említettem, úgy döntött, hogy a reformértékű lépések hatásainak a bemutathatóságáig, illetve az azzal való számolás időszakáig nem kíván új nyugdíjszámítási változtatást véghez vinni. Ezért 2013 esetében megszünteti a jelenlegi jogszabályi előírásokat, és továbbra is a jelenleg létező nettókereset-számításon alapuló nyugdíj-megállapítást tartja fenn.

Én azt gondolom, hogy ez a lényege azoknak a változásoknak, ami bekövetkezett. Minden olyan jelzés, ami ettől eltér, hogy a kormány milyen típusú dolgokban gondolkodik, mondom még egyszer, a kutatói szabadságot fenntartva, és ezzel például utalva arra, hogy a pontrendszerrel milyen hírek vannak, természetesen lehet mindenkinek gondolkodni. Egy dolog biztos, ami a parlament elé benyújtásra került, az az, hogy a jelenlegi nyugdíjrendszer fenntartását tervezte a kormány.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm a korrekt világos összefoglalót. Csak akkor mosolyogtam, mikor a kutatói szabadságról szóltunk, a kutatói szabadság majdnem olyan mint a statisztika. Egy kedves amerikai demográfus barátom mondta annak idején, mikor megkérdeztem tőle, hogy mire jó a statisztika, erre azt mondta, a statisztika mindig olyan mint a gyerek keze ügyében a kalapács, mindig talál vele kalapálnivalót. Ez a kutatói szabadság a kutatást veszi célba. Meg kell mondjam, személyesen is rendkívül sok tapasztalat és esemény láttán azt mondom, hogy a kutatás sokszor olyan mint a kutatgatás, és a kutatgatások szabadsága szerintem elkülöníthető a kutatás szabadságától. Ez egy másik kérdés, úgyhogy a kutatás szabadsága alatt mocskolódni, rémhírt terjeszteni, egy másik kérdés, és másként kell szabályozni. Viszont megköszönve még egyszer ezt a beszámolót, megkérdezném, van-e hozzászólás, kérdés.

SNEIDER TAMÁS (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Nagyon hosszasan nem kívánok belemenni a napirendi pontba, mert már nagyon sok mindent áttárgyaltunk ezzel kapcsolatban, legfeljebb megpróbálok néhány dologra még azért ráerősíteni, vagy olyan dolgokat is hozzátenni, ami el kell hogy gondolkodtasson minket az elkövetkező évtizedek tekintetében is.

Mindenképp azzal kezdeném, hogy maga a nyugdíjrendszer átalakítása és a nyugdíjról való gondolkodás egyre inkább társadalmi méreteket ölt, kár, hogy ilyen későn kezdődik el. Én azt is mondom, hogy nagyrészt már későn vagyunk, hogyha arra gondolunk, hogy különösebb megrázkódtatások nélkül meg lehetne oldani a majdani idősök problémáját, a megélhetését. Nem lesz ez egyszerű dolog. Sokkal hamarabb kellett volna elkezdni gondolkodni ezzel kapcsolatban, nyilván ez az akkori politikai elit hibája, hogy ezt nem tette meg.

Alapvetően nyilvánvalóan az látszik globálisan, hogy a nyugdíjak, a nyugdíjrendszer gyakorlatilag egy satuba van fogva, egyrészt emelkedik az életkor, másrészt pedig egyre kevesebb gyermek születik, és most már ott tartunk, hogy ez nemcsak Magyarország vagy éppen Európa problémája, hanem eljutottunk arra a szintre, hogy lassan ez már világprobléma lesz, ugyanis még pár évtizede azzal riogatták a föld lakóit, hogy túlnépesedünk, és ezért folynak itt háborúk, hát most lehet, hogy éppen az ellenkezője fog megtörténni, hiszen csak egyetlen érdekes adat: Kínában már szeretnék, ha több gyermek születne, mert már csak 1,5 gyermek születik, na most, ha leáll a kínai gazdaság, mert nem születnek gyerekek, az kihat az egész világra. Hadd ne soroljam ezeket a globális problémákat, de ezek a problémák minket érinteni fognak. Tehát, aki most 40 éves, mint én is ebben a korban járok, az húsz év múlva ezekkel fog szembesülni, annak hatása lesz az ő nyugdíjára, annak is, hogy például Kínában is kevés gyermek születik, és majd India, és jönnek sorban a többi államok. Tehát úgy néz ki, hogy az elkövetkezendő évtizedek problémája éppen, hogy az idősödés egy globális probléma lesz mindenki számára, és ezt kell nekünk részben tudomásul venni, és erre kell felkészülni nyilvánvalóan Magyarországnak. Tehát, amikor 1922-ben Oswald Spengler megjelentette a Nyugat alkonyát, az már annyiban nem érvényes talán csak, hogy most már a világ alkonyáról lehetne beszélni ilyen szempontból.

Nos, amit mindig folyamatosan hangoztattunk, hogy ez az egyéni számlarendszer a Jobbik alapprogramja, én ezt nem kívánom tovább boncolgatni, de nagyon hosszúnak tartjuk, hogy 2018-ig kell majd ezt kidolgozni, tehát ez egy iszonyú hosszú határidő, nagyon örülnék, hogyha valami biztató szót kapnék abban a tekintetben, hogy mégis mennyivel lehet ezt előrébb hozni, hogy gondolják ezt.

A másik, hogy az önkéntes nyugdíjpénztárról szó esett, én azért jelezném, hogy a Jobbik el tudja képzelni azt, hogy az önkéntes nyugdíjpénztár is az állami rendszeren belül működjön, tehát nem kell feltétlenül piaci szereplőknek részt venni ebben. Ezt is az egyéni

számlával együtt lehetne kezelni, hogy az állami nyugdíjrendszerbe adott esetben plusz pénzt fizetek be, és akkor nyilvánvalóan nagyobb nyugdíjat is várok ezért cserébe, tehát ne kelljen még külön egy másik magáncéget keresni vagy biztosítótársaságot ezzel kapcsolatban. Azért már ma – tegyük hozzá – nem bíznak a magyar államban a magyar állampolgárok. Azt hiszem, eléggé joggal sok tekintetben, de azért globálisan, ha azt nézzük, mégis csak az állam a legbiztosabb befektető, és leginkább az vigyáz a vagyona, legalábbis egy normális állam, egy jól működő állam. Tehát azért összességében csak ez adna bizalmat az embereknek.

És még egyetlen gondolat csak. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy ha már elindult nagyobb méretekben a gondolkodás a nyugdíjrendszerről, akkor végre tudatosítsuk a társadalommal, bár egyre jobb ebben a helyzet, hogy gyermekekre szükség van annak érdekében, hogy a nyugdíjrendszer működőképes legyen. És szeretnénk, hogyha itt a reformok során olyan nyugdíjrendszer jönne létre, amely a gyermekvállalást figyelembe veszi a nyugdíjak megállapításánál, és hozzá kell tenni, hogy a megfelelően felnevelt gyerekeket veszik figyelembe, tehát nem azt, aki a hét gyereket úgy nevelte, hogy mind a hét börtönbe kerül, azzal túlságosan sokra nem jut a magyar társadalom.

Itt a pontrendszeren és az egyéni számlán létező járulékfizetési rendszer kombinációját legalább olyan szinten be lehetne vezetni, hogyha valaki befizetett x nyugdíjjárulékot, akkor ahány gyermeke van, és mondjuk végzettséghez kötni, hogy mit ért el az a gyermek, tehát egy minimális végzettséghez mindenképp kellene kötni, ezt azzal szoroznánk fel. Megbecsülnénk ezzel azokat, akik gyermekeket vállaltak, hiszen ők gyakorlatilag mások nyugdíját is megteremtik, akik nem vállaltak gyereket, egyet sem, de ugyanakkor várják a nyugdíjat. Tehát ez nagyon fontos szerintem alap. Remélem, hogy ezt mindenki így gondolja ma már, hogy ennek benne kell lennie egy új nyugdíjrendszerben, ha már ki lesz alakítva. Köszönöm.

ELNÖK: Nagyon köszönöm Sneider Tamás észrevételeit, kérdéseit. Egy gondolatot fűznék hozzá a magam részéről, hogy tényleg a globális dolgok elérnek újra és újra bennünket, nyilván ez a médiának is betudható, meg egyéb technikai kommunikációs dolgokkal is összefügg. Egy azonban biztos, hogy valóban, nemcsak őszül a világ globálisan, hanem a világ őszülésén belül a hosszabb életűség meghatározóbbá válik. Magyarország szempontjából már közhelynek számít az, amit mondunk, hogy mi is idősödünk, a népességünk valóban átlagéletkor, a várható, illetve a kicsit megnőtt, de ugyanakkor fogyatkozunk, ahogy ezt mondtam is már. Amit Sneider képviselő úr is felvetett, azt határozottan megerősíteném olyan szempontból, hogy vannak olyan kérdések, alternatívák, amelyekben azt hiszem, hogy a szakértői háttér számára vagy attól várhatóan bizonyos, időszakos állásfoglalások jó lenne, ha bekerülnének hozzánk, hogy lássuk azt, hogy melyek azok, amelyek preferáltabbak, például ez a pontrendszerdolog, hiszen kiváló emberek képviselték a pontrendszert is, mint ahogy a szakértők között is kiváló emberek vannak, és erről és egyáltalán a nyugdíjkorhatár-ügyről is érdemes beszélnünk. Mert a kósza hírek meg a félretájékoztatások nagyon zavaróak, részben ismerethiány, adathiány, torzított adatok következtében, ugye 70 éves korhatár meg a legkülönbözőbb fura dolgok bekerülnek, forognak-forognak és mint a sündisznó az avarban, mindig felvesznek valamilyen lehullott maradékot. Tehát én is ezt támogatnám, hogy többet tudjunk.

Az is ténykérdés, hogy a kormányzat mindezt felismerve nemcsak deklarálja folyamatosan jelenleg is, hogy a nyugdíjasokra szükségünk van, mert ez egy nagyon fontos tétel. Az is nagyon fontos tétel, hogy az idősödés, ez már az én szakmaiságomhoz közel eső dolog, az idősödés egy olyan folyamatrendszer, amit viszont nem lehet beszorítani naptári évek közé sem, ezért a megtermékenyített petesejtől kezdve az életfolyamatoknak, eseményeknek az időbeni változásait nyomon kell követni. Ebbe beletartozik a magzati kérdés, az újszülöttek kérdése, kisgyermekkor, gyermekkor, stb., rengeteg vonzata van, és ennek a rendszerhez való viszonyítása alapvető fontosságú kell hogy legyen az Emberi

Erőforrások Minisztériumában is, de az egész kormányzásnak és a parlamentnek természetszerűen.

Elnézést, talán egyetlenegy kérdést a magam részéről is megfogalmaznék: hogy ez a 2018, ahogy Sneider képviselő úr is említette, ez kőbevésett? Ez egy olyan dolog, amin nem lehet változtatni? Ez egy tuti dolog, vagy pedig ezen még esetleg módosítások lehetségesek? Köszönöm szépen.

ASZTALOSNÉ ZUPCSÁN ERIKA helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Hadd válaszoljak rögtön erre a kérdésre és elég határozottan: abban az anyagban, amit a kormány elé vittünk, valóban volt egy ilyen 2018-as időpont, de az már nincs. Ugye az egy országgyűlési határozatként készült, és ez nem került benyújtásra, mert a kormány is úgy döntött, hogy ennek a vizsgálata folyamatos, tehát 2018 nem létezik ilyen értelemben. Folyamatosan vizsgálunk kell a nyugdíjrendszer fenntarthatóságának a kérdéseit, és ezzel együtt ezek a vizsgálatok folyamatosan mennek tovább.

Azt gondolom, hogy ez egy olyan stabil pont, amit a későbbiekben is lehet kommunikálni, hogy a kormány folyamatosan dolgozik a nyugdíjrendszer kapcsán, és ahogy mondtam, itt nem arról van szó, hogy rendszerbeli változtatásokat akar, hanem arról, hogy a folyamatok figyelése alapján a változtatásokat, a kiigazításokat megteszi. Ami nagyon fontos, hogy önök is azt említették itt, hogy a vertikális és a horizontális egyensúlyt biztosítani kell. Jelen pillanatban a horizontális egyensúly biztosítása a legfontosabb, hiszen adott költségvetési időszakban adott járulékbefizető megfelelő nyugdíj, illetve egy adott nyugdíjkifizetéséhez kell hogy hozzájáruljon.

A vertikális egyensúly viszont azt jelentené, amit statisztikusok ki is mutatnak, hogy nem a nyugdíj a legnagyobb szegénységi kockázat ma Magyarországon. Éppen ezért azt azért látnunk kell, hogy a nyugdíjrendszer nem volt szűkmarkú az előző időszakokban, hiszen tíz év szolgálati idővel is, 55 évesen is el lehetett menni nyugdíjba, nyilván a rendszer azóta változott, és szigorodott, de ez a fajta egyensúly, azt gondolom, nem állt helyre, azért sem, mert a gyermekek valóban nem születtek meg, és így a generációk között egy egyensúlytalan állapot létezik jelenleg.

A gyermekekre szükség van és a gyermekvállalást figyelembe kell venni, teljes mértékig egyetértek, bizonyára a képviselő úr is tudja, hogy én ebben élenjáró harcos vagyok négy gyermekemmel, tehát azt gondolom, hogyha mindenki megteszi azt, ami tőle telik, akkor talán többet tudunk tenni. De hozzáteszem, azt mindenképpen figyelembe kell venni, bármilyen rendszer bevezetésében gondolkodunk, hogy a gyermekek a legnehezebben figyelembe vehető tétel a családok összetételénél fogva, tehát a család állandóan változik. Most változik Magyarországon egyrészt, másrészt pedig azt is figyelembe kell venni, hogy ki miért nem vállalhatott gyermeket és miért tudott olyat nevelni, amelyet, tehát ezek a szempontok mindenképpen méltánylandók. Illetve az is, hogy hogyan lehet figyelembe venni. Tehát amikor egy nettó átlagkereseten alapuló nyugdíjrendszer van, ott nem nagyon tudunk figyelembe venni gyermekeket, hiszen az adottság, hogy a gyermekvállalás időszakára valamilyen más beszámítási lehetőség történik, dupla beszámítást meg nem lehet tenni. Ellenben, hogyha egyéni számlás rendszer van, akkor visszamenőlegesen egyfajta kárpótlásként vagy kiigazításként lehet használni a gyermekkedvezmény intézményét, ez mindig attól függ, hogy milyen rendszerre próbálunk meg áttérni.

Igen, köszönöm szépen, elfelejtettem mondani az elején, a korhatáremelés már meglépett dolgait. A korhatáremelésnél egy dolog nagyon fontos, általában figyelembe szokták venni a kormányok még áthúzóadás esetén is, hogy a már előtte meglévő szigorításoknál nem szoktak új szigorítást bevezetni. Ez azt jelenti, hogy mindnyájunk számára ismert, hogy az 1957-ben születettek tudnak majd elmenni 65 éves korban 2022-ben.

Ez jelenleg törvényi szabály. Addig ugye folyamatosan változik, hogy kinek mennyi a nyugdíjkorhatára attól függően, hogy melyik korban született. Tehát az most törvényileg rögzített, hogy az 1957-ben születettek 2022-ben mennek el nyugdíjba. Ami azt jelenti, hogy 65 év a nyugdíjkorhatár, 65 évre emelkedik akkorra a nyugdíjkorhatár. Hogy 2022-ben milyen lesz a gazdasági helyzet, illetve milyenek lesznek a kiigazításra váró szabályok, azt most nem tudjuk megmondani, de az biztos, hogy jelen pillanatban a kormány nem tárgyal olyan anyagokat, nincs előterjesztve olyan anyag, ami a korhatár emelésére vonatkozna.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e esetleg kérdés, kiegészítés? A magam részéről annyit szeretnék csak mondani, hogy úgy tűnik, hogy az egész nyugdíjúgy, nyugdíjasság ügye és az élethosszig tartó fenntartható megélhetés és egészség szempontjából ezek a kérdések napról napra nagyon nagy rétegeket érintő kérdések. Tehát nyilvánvaló, hogy ez a folyamatos, nem mondom azt, hogy monitorozás, észrevételezés és az ehhez készített újabb és újabb szoftverek elkészítése köteles közfelelősségünk mindannyiunknak. De az is tény, hogy vannak bizonyos olyan dolgok, amelyeknek jelenleg is bizonyos ellentmondása megjelenik a sajtóban is, lehet, hogy e mögött nincs valóságos állásfoglalás, de amikor egy minisztérium vagy felelős kormányzati intézmény vagy szerv nyilatkozik valamiről, ez történetesen most az a dilemma, amit a tegnapielőtti vagy három nappal ezelőtti bejelentés képez, hogy 62 éves korban mindenképpen el kell menni, tehát nem alternatív lehetőség, hogy a nyugdíjkorhatár jelenlegi 62 éve vagy 62,5 éve mellett elmehet, hanem el kell menni. Na most, a kényszerítő lépések és mozdulatok a futballban elfogadottak, de a mindennapi élet szempontjából ez felvet egy olyan dilemmát, ami éppen ezzel az európai uniós állásfoglalással, az Európai Bizottság állásfoglalásával nagyon ellentmondásban van, tehát ez is egy olyan kérdés, amire valamiképpen egy olyan közvetlen magyarázat is kell, hogy nemcsak deklaráljuk és bejelentünk dolgokat, még ha meg is alapozva nyilván megvan a háttere, megvan a stratégiája, megvan tulajdonképpen az indokai közül nagyon sok, olyan igazán elfogadható indok. De a bejelentés, hogy akkor el kell menni 62 éves korban. Közalkalmazottakról van szó, és akkor nem tisztázott például az, hogy ez kikre vonatkozik vagy legalábbis nem utal rá. Másrészt, ha kell, ha kötelező, azt tudjuk nagyon jól, hogy nagyon sok vihart kavart. Se politikailag nem jó, se szakmailag nem megoldható, sem egyéb vonatkozásban nem egy tiszta ügy. Azért ebben, ha szabadna még egy utólagos befejező kérdést feltennem, hogy ezzel kapcsolatban van-e valamiféle reflex?

ASZTALOSNÉ ZUPCSÁN ERIKA helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Természetesen azt gondolom, amit ön is elmondott, hogy a kell, az meglehetősen határozott. És miután ennek a jogszabályi hátterét én még nem láttam, ezért nem is tudok igazából arra vonatkozóan semmit mondani, hogy a kell valóban ezt a kényszert, avagy a lehetőséget jelenti-e. De hát miután nem láttam erre vonatkozó jogszabálytervezetet, nem tudnék korrekt választ adni.

Viszont, ha visszaadta elnök úr a szót, engedje meg, hogy egy kicsit visszaéljek a vendég jogával, és egy nehéz kérdésre, illetve az ön által említettekre is felhívjam még a figyelmet. Nevezetesen, hogy a nyugdíjhoz szorosan nem kötődik, de az ön által is említett idősödéshez nagyon, hogy 2012 az Európai Unió által meghatározottan az aktív idősödés és generációk közötti együttműködés európai éve, amit magyarul úgy hívunk, hogy tevékeny idősor és nemzedékek közötti együttműködés. És én úgy gondolom, hogy ez sokkal fontosabb annál, ön is említette, hogy a tevékeny idősor nagyon fontos. Az is, hogy nyugdíjkorhatár után mit gondolunk, szükség van-e a nyugdíjasainkra, hogyan fogjuk ezt számokra közvetíteni, ez egy olyan fontos feladat, amit lehet, hogy többször is el kellene ismételni akár a parlamentben is, hivatkozva arra, hogy ez az év lehetőséget ad arra, hogy felkeltsük a figyelmet, hogy a generációk közötti együttműködés milyen fontos. Nem

utolsósorban azért is, mert az Unió figyelemmel kíséri az egyes országokban az ezekkel kapcsolatos feladatokat, megszólalásokat, sajtót. És Magyarország ebből a szempontból most még nem áll jól. Kérem a segítségüket ezzel kapcsolatban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm, és rendkívül fontos dolog. Azért nem említettem, mert tudom, hogy nagy előkészülettel, nagyon korrektül készítette el többek között a minisztérium, hogy ebben az évben milyen gazdag programok lesznek, milyen elképzelések és ez a tevékeny idősödés és időskor és a hozzá kapcsolt nemzedékek közötti szolidaritás éve, ez rendkívüli lehetőségeket tartalmaz. Ennek a biztosítása közkötelességünk, a parlamentben is megteszünk mindent megítélésünk szerint, hogy ezt meglehetősen hangsúllyal támogatva terjesszük, és közreadjuk akár ismertetések formájában is. Köszönöm szépen mindannyiunk nevében a minisztérium képviselőinek a tájékoztatását, és kívánunk további eredményes és egészségben töltött évtizedeket. Viszontlátásra! *(Az Emberi Erőforrások Minisztériuma képviselői távoznak az ülésteremből.)*

Ezzel még fogunk néhány órát eltölteni mind a nyugdíj, mind a módosítások tekintetében, és azért ott lebeg felettünk ez a kemény kényszerítőhelyzet, ami a demográfia, de nemcsak a demográfia, azért látjuk azt, hogy a demográfia mellett ott van a hosszabbéletűség, ami részben demográfia, és ott van az információrobbanás. Tehát ebben a hihetetlen információcunamiban, amiben élünk, bármi, amit most megfogalmazunk, bármit, amit elhatározunk, bármiképpen alátámasztunk, nagyon esélytelen. És ha ehhez nincs egy elszánt törekvés, mellette, közvetlenül, hogy a szükséges felmerült problémákhoz azonnal egy szoftvert képezzünk, akkor halmozódnak a kockázatok, és a kockázatok halmozódása mindenütt, a szociális ellátásban és egyéb vonatkozásban is, a költségvetés előkészítése során különösen gazdaságilag megjelenik. Nagyon szépen köszönöm a megjelenést. Kívánok további minden jót a kánikula ellenére is.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 47 perc)

prof. Iván László
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Lajtai Szilvia